

KANSALLISEN KOKOOMUKSEN PERIAATEOHJELMA

(Hyväksytty kansallisen Kokoomuksen r.p:n ylimääräisessä puoluekokouksessa 23.-24.5.1970)

1. PUOLUEEN TOIMINNAN YLEISTAVOITTEET

Kansallisen Kokoomuksen toiminnan yleisenä päämääränä on Suomen itsenäisyyden lujittaminen sekä yksityisen ihmisen vapautteen ja turvallisuuteen perustuvan kansanvaltaisen valtio- ja oikeusjärjestyksen turvaaminen ja kehittäminen.

Puolue tähtää isänmaahan kohdistuvan kiintymyksen ylläpitämiseen ja vahvistamiseen ja kunnioittaa suomalaista yhteiskuntaa rakentavia arvoja kuten yksilönvapautta sekä uskonnollista ja siveellistä vakaumusta. Tätä edistävät henkisen ja taloudellisen hyvinvoinnin lisääminen, koulutuksen ja kulttuurin tason kohottaminen sekä kansallisen sivistyksen ja yhteiskunnallisen vastuuntunnon kehittäminen.

Yleisen hyvinvoinnin kasvun edellytyksenä puolue pitää sosiaalisen turvallisuuden edistämistä ja ihmisten henkisestä ja aineellisesta elinympäristöstä huolehtimista. Hyvinvointi edellyttää terveellä pohjalla toimivaa talouselämää. Taloudellisen toiminnan tulee perustua vapaaseen markkinatalouteen ja kansainvälisen kilpailukyvyn lisäämiseen.

Puolue pyrkii vaikuttamaan kansainvälisten suhteiden myönteiseen kehittymiseen. Kansainvälistä yhteistoimintaa tulee kehittää valtioiden välisen tasa arvoisuuden pohjalla. Puolue katsoo, että Suomen on toimittava taloudellisten ja sosiaalisten olojen kohentamiseksi ja rauhan säilyttämiseksi koko maailmassa.

Kansallinen Kokoomus pyrkii tavoitteisiinsa sellaisin ratkaisuin ja toimin, jotka pohjautuvat sekä jatkuvuuteen että kehitykseen ja ennakkoluulottomaan, koko yhteiskunnan huomioon ottavaan uudistusmielisyyteen.

2. YKSILÖ JA YHTEISKUNTA

Suomi on pohjoismaiselle demokraattiselle perinteelle rakentuva valtio. Kokoomus pitää tärkeänä, että suomalaista yhteiskuntaa kehitetään tämän perinteen pohjalta.

Yhteiskunnan muodostavat ihmiset ja heidän eri tarkoituksia varten luomansa yhteisöt. Yhteiskunnan jäsenet tarvitsevat yhteisten asioidensa hoitamiseksi ja tavoitteidensa toteuttamiseksi järjestäytyneet toimintapuitteet ja hallinto-organisaation. Jotta yhteiskuntaa ja sen jäseniä varten muodostunut valtiokoneisto olisi mahdollisimman kansanvaltainen, sen päätös- ja toimeenpanovaltaa käyttävien elinten on oltava vastuunalaisia kansalle.

Valtion tehtävänä on luoda aineellisen ja henkisen hyvinvoinnin sekä erilaisten yhteiskunnallisten toimintojen perusta ja kehittää sitä. Näin valtio vaikuttaa yhteiskuntaa tukevana ja säätelevänä tekijänä. Valtion on toimittava aktiivisesti niillä aloilla, joista vastaamisen ei voida katsoa kuuluvan yhteiskunnan yksityisten jäsenten tai heidän

muodostamiensa yhteisöjen tehtäviin. Julkinen valta ei kuitenkaan saa aiheuttaa tarpeettomia esteitä yhteiskunnan jäsenten vapaalle toiminnalle. Valtion on taattava yksityinen toimintavapaus ja samalla luotava kaikinpuolinen sekä yksilön että kokonaisuuden käsittävä turvallisuus. Yhteiskunnan on tarkoituksenmukaisen sosiaaliturvajärjestelmän avulla huolehdittava siitä, että yksilön turvallisuus ja hyvinvointi säilyvät hänen suorituskykynsä heikettyäkin. Hyvinvoinnin lisäämisen on sitä yrittävälle oltava mahdollista.

Yhteiskunnan arvokkain osa ovat ihmisyksilöt. Heidän on oltava tasa-arvoisia oikeuksiensa, velvollisuuksiensa ja mahdollisuuksiensa suhteen. Kykyjen ja taipumusten erilaisuus kuitenkin luo yksilöllistä kehitystä. Vapaan yhteiskunnan jäsenillä on oltava tilaisuus kehittyä ja menestyä henkilökohtaisten ominaisuuksiensa mukaisesti. On valvottava, ettei kenenkään menestys perustu toisten mahdollisuuksien ja vapauden rajoittamiseen. Tasa-arvoisuus ei saa merkitä samanlaisuutta vaan yleistä, jokaiselle kuuluvaa kehittymisen mahdollisuutta.

Yksilön kehityksen ja yhteiskunnallisen sopeutumisen kannalta perhe on keskeisessä asemassa. Yksilöllä on vastuu paitsi itsestään myös niistä yhteisöistä, joiden jäsen hän on. Vastuuseen sisältyy sekä sosiaalisten velvollisuuksien täyttäminen että demokraattisten valtiollisten oikeuksien aktiivinen käyttäminen. Yhteiskunnan jäsenilleen asettamat velvollisuudet kohdistuvat jokaiseen. Niiden täyttämisessä on otettava huomioon yksilön suorituskyky.

Vähemmistöryhmiä on kohdeltava yhdenvertaisuuden periaatteen mukaisesti. Näiden ryhmien jäsenille on taattava samat oikeudet kuin muillekin yhteiskunnan jäsenille.

3. YHTEISKUNTAJÄRJESTELMÄ

Kokoomus katsoo, että Suomen yhteiskuntajärjestelmän on perustuttava parlamentaariseen demokratiaan ja paikalliseen itsehallintoon. Puolue tunnustaa erilaisten yhteiskuntajärjestelmien olemassaolon ja kannattaa valtioiden välistä poliittista, taloudellista ja sivistyksellistä yhteydenpitoa yli järjestelmärajojen. Suomen poliittisessa järjestelmässä on hyväksyttävä erilaisiin yhteiskunnallisiin ratkaisuihin pyrkivien ryhmien olemassaolo ja niille taattava mielipiteen ja toiminnan vapaus. Kokoomus vastustaa kuitenkin kaikkea sellaista toimintaa, joka tähtää kansanvaltaisen järjestelmämme muuttamiseen.

Erilaisiin poliittisiin päämääriin tähtäävien toimintojen on sovellettava sellaiseen vaalijärjestelmään, jossa yksityisen ihmisen päätösvalta ei jää näennäiseksi. Kansanvallan on perustuttava joko suoraan päätöksentekoon tai päätöksentekijöiden valintaan. Valtiollisten ja kunnallisten vaalien on oltava vapaat ja salaiset. Äänioikeuden on oltava yleinen ja yhtäläinen.

Myös vähemmistöille on taattava poliittinen vaikutusmahdollisuus. Kokoomus ei hyväksy sellaista poliittista järjestelmää, jossa mielipiteen vapautta ja vähemmistön toimintamahdollisuuksia ei sallita.

Poliittista valtaa käyttävien ryhmien sisäisen organisaation on perustuttava yksilön vaikutusmahdollisuudet takaaviin kansanvaltaisiin periaatteisiin. Kokoomuksen käsityksen

mukaan on erilaisiin päämääriin pyrkivien kansanvaltaisten poliittistenryhmien välistä yhteistyötä pidettävä suotavana.

4. TALOUSJÄRJESTELMÄ

Kokoomuksen periaatteiden mukaan on taloudellista toimintaa suomalaisessa yhteiskunnassa harjoitettava vapaan markkinatalouden pohjalla. Yksityiseen omistukseen perustuvalla taloudellisella toiminnalla on taattava mahdollisuudet kaikilla talouselämän aloilla.

Yksityisen omistuksen pohjan laajenemiselle ja vapaan yritteliäisyyden kannattavuudelle on luotava edellytykset.

Laajeneva ja kilpailukykyinen elinkeinoelämä lisää yleistä hyvinvointia, monipuolistaa kansainvälisiä yhteyksiä ja lujittaa yksilönvapautta.

Taloudellista toimintaa on säädeltävä siten, ettei kukaan ei epäoikeudenmukaisesti vaurastu yhteiskunnan tai joidenkin sen jäsenten kustannuksella. Terveelle pohjalle rakentuva kilpailu mahdollistaa yhteiskunnan hyvinvoinnin lisääntymisen. Jokaisella ihmisellä on oltava mahdollisuus vaikuttaa tuotantoelämän suuntaan ja oman elintasonsa kehittymiseen. Tämä on mahdollista vapaassa talousjärjestelmässä, jonka kehittämiseen jokainen yhteiskunnan jäsen voi monin tavoin vaikuttaa.

Sellaisilla aloilla, joilla julkisen vallan toiminta ei ole kokonaisuuden kannalta välttämätöntä tai kannattavaa, se ei kokoomuksen käsityksen mukaan ole hyväksyttävää. Mikäli julkinen valta esiintyy yrittäjänä, sen toiminnan tulee perustua kannattavuusperiaatteelle. Julkinen yritystoiminta ei saa muodostua yhteiskunnan rasitukseksi.

5. YHTEISKUNNASSA VAIKUTTAVAT ARVOT JA ASEENTEET

Kokoomuksen käsityksen mukaan suomalainen yhteiskunta on erilaisten kulttuuripiirteiden kokooja ja kokonaiskulttuurin luoja.

Yksilöiden asenteet ja arvojärjestykset vaikuttavat ratkaisevasti yhteiskunnan kehitykseen. Kokoomuksen käsityksen mukaan on tärkeitä, että jokainen yksilö tuntee vastuuta itsestään ja yhteiskunnasta. Elämän eri alilla toimivat yksilöt ovat kaikki sinänsä merkityksellisiä ja erilaisina yhteiskuntaa rikastavia. Kansalaisia ei tule heidän erilaisuutensa takia asettaa ihmisinä arvojärjestykseen.

Jokaisen ihmisen tulee saada vapaasti valita uskonnolliset käsityksensä. Uskonnollinen valinnanvapaus edellyttää uskontokuntien keskinäistä tasa-arvoisuutta. Eri kirkkokuntien ja valtion välisiä toimivaltasiteitä on voitava muuttaa yhteiskunnan kehityksen edellyttämällä tavalla. Kokoomus arvostaa sitä kristillistä perinnettä ja vakaumusta, joka oleellisella tavalla liittyy suomalaisen yhteiskunnan kehitykseen.

Kokoomus kunnioittaa ja tahtoo edistää ajatuksen ja ilmaisun vapautta. Yksityisen ihmisen kannalta on tärkeää, että hänellä on mahdollisuus ilman yhteiskunnallista pakotetta valita

se yhteisö, jonka piirissä hän katsoo parhaiten voivansa tyydyttää hengelliset ja humaniset tarpeensa sekä toteuttaa inhimilliset tavoitteensa.

Ihmisen vapaus valita omat elämänarvonsa tarjoaa yhteiskunnallisen kehityksen suuntautumiselle monia mahdollisuuksia. Yksilön ja yhteiskunnan myönteinen kehitys edellyttää kuitenkin, että jokainen kunnioittaa toiminnassaan niitä tekijöitä, joista kansalaisten turvallisuus ja onni riippuvat.

Vapaa, turvallinen ja vauras yhteiskunta tarjoaa mahdollisuudet henkiseen kasvuun ja valistumiseen. Se edellyttää kehittyäkseen moninaisten kulttuurimuotojen olemassaoloa. Yksilöiden tasa-arvoisuus ja yhteiskunnan moniarvoisuus edellyttävät, että jokaisella on mahdollisuus koulutukseen ja taipumuksiaan vastaavaan erikoistumiseen sekä henkisiin ja fyysisiin harrastuksiin, Kulttuurikehitystä on tuettava tutkimuksella ja suunnittelulla. Yhteiskunnan on taattava mahdollisuudet vapaalle korkeatasoiselle kulttuurityölle.

Yksilöiden ja ryhmien toimintamahdollisuuksien turvaaminen edellyttää, että huolehditaan ihmisen henkisestä ja aineellisesta elinympäristöstä. Yhteiskunnan tulee olla tasapainoisesti kehittyvä kokonaisuus, joka tarjoaa kaikille jäsenilleen mahdollisuuden oikeuksien ja vapauksien käyttöön sekä demokraattiseen osallistumiseen ja sosiaaliseen turvallisuuteen. Yhteiskunnan on kyettävä suomaan kaikille jäsenilleen henkisen ja aineellisen kasvun, viihtymisen ja keskinäisen kanssakäymisen edellytykset. Aineelliseen ja henkiseen elinympäristöömme kuuluvat myös Suomen luonto ja kulttuurimaisema, joiden puhtaana ja viihtyisänä säilyminen on jatkuvasti kiinnitettävä vakavaa huomiota.

Suomalainen yhteiskunta on monipuolinen ja arvokas kokonaisuus, jonka kehittäminen ja puolustaminen on kaikkien sen jäsenten velvollisuus.